

РЕШЕНИЕ

№ 279

гр. П., 28.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – П., VII ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и шести март през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Явор П. Джамалов

при участието на секретаря Антония П. Стоева
като разгледа докладваното от Явор П. Джамалов Гражданско дело № 20231720105925 по описа за 2023 година

Производството по делото е образувано по искова молба, предявена от А. Д. П., ЕГН *****, с постоянен адрес: гр. П., кв. Т.Л. **** чрез адв. Д. Г., вписан в АК-Л. с №*****, служебен адрес: гр. Т., ул. З.С., ** **, против „Стик-Кредит“ АД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр. Ш., пл. О. **, като се иска да бъде постановено решение, с което да се признае за установено, че клаузата, уреждаща начисляване на неустойка при непредоставяне на обезпечение от Договори за потребителски кредит сключени между А. Д. П., ЕГН ***** и „Стик-Кредит“ АД, ЕИК: ***** : №**** от ****г., №**** от ****г., №**** от ****г. и №**** от ****г., е нищожна и на основание чл. 55, ал. 1, предложение първо от ЗЗД да бъде осъдено ответното дружество „Стик-Кредит“ АД, да заплати на А. Д. П., по всеки един отделен иск съответно: 87.79 лв. (осемдесет и седем лева и седемдесет и девет стотинки) по Договор за кредит №**** от **** г.; 126.90 лв. (сто двадесет и шест лева и деветдесет стотинки) по Договор за кредит №**** от **** г.; 45 лв. (четиридесет и пет лева) по Договор за кредит №**** от **** г. 432.78 лв. (четиристотин тридесет и два лева и седемдесет и осем стотинки) по Договор за кредит №**** от **** г., които суми са заплатени без основание за неустойка при непредоставяне на обезпечение, като се моли да бъдат присъдени и направените по делото разноски.

Ответната страна е депозирала отговора на исковата молба, като оспорва исковете по основание и моли същите да бъдат отхвърлени, като неоснователни и недоказани.

Районният съд, преценявайки събраните по делото доказателства по реда на чл.12 и чл.235 от ГПК, приема за установено и доказано от фактическа и правна страна

следното:

Не се спори по делото а и видно от приложените писмени доказателства се установява, че между А. Д. П., ЕГН *****, в качеството му на „Потребител“ (кредитополучател) от една страна и ответника „Стик-Кредит“ АД, ЕИК *****, в качеството му на „Кредитор“ от друга страна, са сключени следните Договори за потребителски кредит (наричани по-долу „Договори за заем“), а именно:

1. N2919551 от **** г. при условия: главница: 300 лева; лихвен процент - 36%; годишен процент на разходите (ГПР) - 42.58%; срок на погасяване - 4 месеца; обща сума за погасяване - 325.40 лв.; 2.

2. N2**** от **** г. при условия: главница: 400 лева; лихвен процент - 36%; годишен процент на разходите (ГПР) - 42.58%; срок на погасяване - 3 месеца; обща сума за погасяване - 426.08 лв.;

3. N2**** от **** г. при условия: главница: 200 лева; лихвен процент - 36%; годишен процент на разходите (ГПР) - 42.58%; срок за погасяване - 3 месеца; обща сума за погасяване - 213.04 лв.

4. N2**** от **** г. при условия: главница - 1,500 лева; лихвен процент - 36%; годишен процент на разходите (ГПР) - 42.58% срок за погасяване - 5 месеца, при обща сума за погасяване - 1,649.56 лева по четирите договора.

Съгласно чл. 17 (1) от Договорите за заем и чл. 17-22 от Общите условия ищеца е следвало в срок до 3 (три) дни от сключване на договор за потребителски кредит да осигури действието на трето физическо лице, изразяващо се в сключване на договор за поръчителство по чл. 138 и следващите от ЗЗД с и в полза на Кредитора, с което третото лице се задължава да отговаря за изпълнението на всички задължения на потребителя по настоящия договор, включително за погасяване на главница, лихви, неустойки и други обезщетения, такси и други или предостави банкова гаранция, съдържаща безусловно и неотменимо изявление на банката да заплати на Кредитора всички задължения на Потребителя по настоящия договор (главница, лихви, неустойки и други обезщетения, такси и други) в срок от един работен ден, считано от датата на която банката е получила писмено искане от страна на Кредитора за заплащането на тези задължения. Срокът на валидност на банковата гаранция трябвала да бъде най-малко 30 (тридесет) дни след падежа на последната вноска.

В чл. 27 (1) от Договорите за заем и чл. 45, ал. 1 от ОУ е описано, че в случай на неизпълнение на задължението за предоставяне на обезпечение съгласно чл. 17, кредитополучателя ще дължи на Кредитора неустойка в размер на 0.9% (нула цяло и девет на сто) от стойността на усвоената по кредита сума за всеки ден, през който не е предоставено договорното обезпечение.

Въпросната неустойка е била включена в погасителните планове към Договорите за заем и дължима заедно с погасителните вноски за главница и лихва по договора за кредит. В действителност общите суми, които ищеца е следвало да върне за използвания финансов

ресурс не са описаните в договорите суми, а значително по-големи:

№**** от **** г. - вместо описаните по договор 325.40 лв., реалната обща сума е в размер на 553.94 лв.

№**** от **** г. - вместо описаните по договор 426.08 лв., реалната обща сума е в размер на 660.75 лв.;

№**** от **** г. - вместо описаните по договор 213.04 лв., реалната обща сума е в размер на 330.38 лв.;

№**** от **** г. - вместо описаните по договор 1,649.56 лв., реалната обща сума е в размер на 2,386.35 лв.

Не се оспорва от ответното дружество, че към момента на подаване на настоящите искиове ищеца е погасил задълженията си по процесните договори, някои от които предсрочно, за което са представени и писмени доказателства по делото от ищцовата страна.

Предвид така приетото от фактическа страна, съдът намира следното :

В [чл. 143 на ЗЗП](#) е дадено определение на понятието "неравноправна клауза" в договор с потребител. Там изрично е посочено, че за такава се счита всяка уговорка във вреда на потребителя, която не отговаря на изискването за добросъвестност и води до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца или доставчика и потребителя, а различните хипотези на неравноправни уговорки са неизчерпателно изброени в 19 точки на разпоредбата.

Съдът приема възражение на ищеца за нищожност на цитираната клауза за осигуряване на обезпечение за основателно, а мотивите му за това почиват на критериите, съдържащи се в Тълкувателно решение №1/2009г. ОСТК на ВКС, съгласно които нищожна е неустойка, която е уговорена извън присъщата ѝ обезпечителна, обезщетителна и санкционна функции. Видно от сключения между страните договор, заемателят се е задължил в срок до три дни, считано от датата на сключване на договора, да предостави на заемотателя едно от следните обезпечения: едно физическо лица – поръчител или банкова гаранция при посочените по горе условия, като неизпълнението на това задължение е санкционирано със задължение за плащане на неустойка. Уговорената неустойка е предназначена да санкционира заемателя за виновното неспазване на договорното задължение за предоставяне на обезпечение. Задължението за обезпечаване на главното задължение обаче има вторичен характер и неизпълнението му не рефлектира пряко върху същинското задължение за погасяване на договора за паричен заем, съобразно договореното. Такава клауза изцяло противоречи на добрите нрави по смисъла на чл. 26, ал. 1, предл. 3 от ЗЗД, тъй като нарушава принципа на справедливост и излиза извън обезпечителните и обезщетителните функции, които законодателят определя за неустойката. Действително няма пречка размерът на неустойката да надхвърля вредите от неизпълнението. В случая обаче няма адекватен критерий за преценка на това надвишаване, доколкото процесната клауза обезпечава изпълнението на вторично задължение. По изложените съображения, съдът приема, че така уговорената клауза за неустойка противоречи на добрите нрави, поради което в частта за неустойката договорът не е породил правно действие. Отсъствието на валидно съглашение за заплащане на неустойка води до частична недействителност (нищожност) на сключения договор в тази му част.

Същевременно, кредиторът не включва неустойката по договора за поръчителство

към ГПР, но неустойката е начислена към всяка месечна вноска във всеки един от погасителните планове към договорите. Става ясно че стремежът на заемателя е по този начин да заобиколи и нормата на чл. 19, ал. 4 ЗПК. Съгласно чл. 22 ЗПК, вр. чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК договорът за потребителски кредит е недействителен, ако в същия не е посочен годишен процент на разходите и общата сума, дължима от потребителя. Съгласно чл. 19, ал. 1 ЗПК годишният процент на разходите по кредита изразява общите разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи (лихви, други преки или косвени разходи, комисиони, възнаграждения от всякакъв вид, в т. ч. тези, дължими на посредниците за сключване на договора), изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит. Съобразно § 1, т. 1 от ДР на ЗПК, "Общ разход по кредита за потребителя" са всички разходи по кредита, включително лихви, комисиони, такси, възнаграждение за кредитни посредници и всички други видове разходи, пряко свързани с договора за потребителски кредит, които са известни на кредитора и които потребителят трябва да заплати, включително разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит, и по-специално застрахователните премии в случаите, когато сключването на договора за услуга е задължително условие за получаване на кредита, или в случаите, когато предоставянето на кредита е в резултат на прилагането на търговски клаузи и условия. Общият разход по кредита за потребителя не включва нотариалните такси. Предвид изложеното, то е необходимо в ГПР да бъдат описани всички разходи, които трябва да заплати длъжникът, а не същият да бъде поставен в положение да тълкува клаузите на договора и да преценява кои суми точно ще дължи.

За да възприеме това становище, съдът се съобрази с правната доктрина и трайната и непротиворечива практика на ВКС. Като критерий в съдебната практика е възприета изключително голямата разлика в престациите - Решение № 615 от 15.10.2010 г. на ВКС по гр. д. № 1208/2009 г. на III Г. О. на ВКС, решение 119 от 22.03.2011 г. по гр. д. № 485 по описа за 2010 г. на I Г. О. на ВКС, Решение № 24 от 9.02.2016 г. на ВКС по гр. д. № 2419/2015 г., III г. о., ГК.

Предвид всичко изложено става ясно, че по повод сключените договори за кредит между страните ищеца е заплатила на ответното дружество на нищожно основание, което не е породило действие между страните претендираните суми - 87.79 лв. (осемдесет и седем лева и седемдесет и девет стотинки) по Договор за кредит №**** от **** г.; 126.90 лв. (сто двадесет и шест лева и деветдесет стотинки) по Договор за кредит №**** от **** г.; 45.00 лв. (четиридесет и пет лева) по Договор за кредит №**** от **** г. 432.78 лв. (четиристотин тридесет и два лева и седемдесет и осем стотинки) по Договор за кредит №**** от **** г., и същите подлежат на връщане от кредитодателя.

С оглед изхода на делото ответната страна следва да бъде осъдена да заплати на ищцата направените по делото разноски в размер на 100.00 лева а на адв. Д. Г., сумата от 1600.00 лева адвокатско възнаграждение определено по Наредбата за минималните адвокатски възнаграждения във вр. с чл.38 от ЗА. Ответната страна е направила възражение, че в случая не е налице хипотезата на чл.38 от ЗА.

С оглед изложеното Пернишкият районен съд :

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО по отношение на „Стик-Кредит“ АД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр. Ш., пл. О. **, по предявения иск от А. Д. П., ЕГН *****, с постоянен адрес: гр. П., кв. Т.Л. **** чрез адв. Д. Г., че клаузите на чл. 17 (1) от Договорите за заем и чл. 17-22 от Общите условия, уреждаща начисляване на неустойка при непредоставяне на обезпечение от Договори за потребителски кредит сключени между А. Д. П., и „Стик-Кредит“ АД, : №**** от ****г., №**** от ****г., №**** от ****г. и №**** от ****г., са нищожни, като противоречащи на добрите нрави.

ОСЪЖДА „Стик-Кредит“ АД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр. Ш., пл. О. **, да заплати на А. Д. П., ЕГН *****, с постоянен адрес: гр. П., кв. Т.Л. **** сумата от 87.79 лв. (осемдесет и седем лева и седемдесет и девет стотинки) по Договор за кредит №**** от **** г.; сумата от 126.90 лв. (сто двадесет и шест лева и деветдесет стотинки) по Договор за кредит №**** от **** г.; сумата от 45.00 лв. (четиридесет и пет лева) по Договор за кредит №**** от ****г. и сумата от 432.78 лв. (четиристотин тридесет и два лева и седемдесет и осем стотинки) по Договор за кредит №**** от **** г., които суми са заплатени на нищожно основание, както и направените разноски по делото в размер на 100.00 лева.

ОСЪЖДА „Стик-Кредит“ АД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр. Ш., пл. О. **, да заплати на адв. Д. Г., вписан в АК-Л. с №*****, служебен адрес: гр. Т., ул. З.С., ** **, сумата от 1600.00 лева адвокатско възнаграждение определено по Наредбата за минималните адвокатски възнаграждения във вр. с чл.38 от ЗА.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Пернишкия окръжен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – П.: _____